Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Zitting 1978–1979

15 400 Aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 9 februari 1976 inzake de gelijke behandeling van mannen en vrouwen

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet tot aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 9 februari 1976 inzake de gelijke behandeling van mannen en vrouwen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 2 december 1978 Juliana

Nr. 2

ONTWERP VAN WET

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is de Nederlandse wetgeving aan te passen met het oog op de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 9 februari 1976 inzake de gelijke behandeling van mannen en vrouwen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

In het Burgerlijk Wetboek wordt een nieuw artikel 1637*ij* ingevoegd, dat als volgt komt te luiden:

De werkgever mag geen onderscheid maken tussen mannen en vrouwen, hetzij onmiddellijk, hetzij middellijk bijvoorbeeld door verwijzing naar de echtelijke staat of de gezinsomstandigheden, bij het aangaan van de arbeidsovereenkomst, het verstrekken van onderricht aan de arbeider, in de arbeidsvoorwaarden, bij de bevordering en bij de beëindiging van de

S–Just
S–SoZa
S–CRM

6 vel

arbeidsovereenkomst. Niet onder de arbeidsvoorwaarden zijn begrepen uitkeringen of aanspraken ingevolge pensioenregelingen. Het in de eerste zin van dit artikellid bepaalde is niet van toepassing in die gevallen waarin het geslacht bepalend is.

Iedere bepaling in een arbeidsovereenkomst of in een reglement of in een collectieve arbeidsovereenkomst die strijdig is met het in het vorige lid bepaalde is nietig.

De rechter kan een arbeidsovereenkomst of een reglement of een collectieve arbeidsovereenkomst wijzigen voorzover deze niet in overeenstemming zijn met het in het eerste lid van dit artikel bepaalde.

Het in dit artikel bepaalde is niet van toepassing, indien het bepalingen in een arbeidsovereenkomst of in een reglement of in een collectieve arbeidsovereenkomst betreft die op de bescherming van de vrouw, met name in verband met zwangerschap of moederschap, betrekking hebben.

Het in dit artikel bepaalde is niet van toepassing, indien het bepalingen in een arbeidsovereenkomst of in een reglement of in een collectieve arbeidsovereenkomst betreft die arbeiders van een bepaald geslacht in een bevoorrechte positie beogen te plaatsen teneinde feitelijke ongelijkheden op te heffen.

De beëindiging van de dienstbetrekking door de werkgever wegens de omstandigheid dat de arbeider in of buiten rechte een beroep heeft gedaan op het in het eerste lid van dit artikel bepaalde is nietig. De arbeider kan gedurende twee maanden na de opzegging of na de beëindiging van de dienstbetrekking, indien de werkgever deze anders dan door opzegging heeft doen eindigen, de nietigheid van de beëindiging inroepen. Het inroepen van de nietigheid geschiedt door kennisgeving aan de werkgever. De beëindiging bedoeld in de eerste zin van dit artikellid maakt de werkgever niet schadeplichtig.

Artikel 2

Het is niet toegelaten onderscheid te maken tussen mannen en vrouwen, hetzij onmiddellijk, hetzij middellijk bijvoorbeeld door verwijzing naar de echtelijke staat of de gezinsomstandigheden met betrekking tot de voorwaarden voor de toegang tot en de mogelijkheden tot ontplooiing binnen het vrije beroep. Het in dit artikel bepaalde is niet van toepassing in die gevallen waarin het geslacht bepalend is.

Artikel 3

Het is niet toegelaten in de advertentie waarin een betrekking aangeboden wordt of bij de behandeling bij de vervulling van een openstaande betrekking onderscheid te maken tussen mannen en vrouwen, hetzij onmiddellijk, hetzij middellijk bij voorbeeld door verwijzing naar de echtelijke staat of de gezinsomstandigheden. Het in dit artikel bepaalde is niet van toepassing in die gevallen waarin het geslacht bepalend is.

Artikel 4

1. Degene die meent, dat te zijnen nadele een onderscheid is gemaakt als bedoeld in artikel 1637*ij*, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, of artikel 2 of artikel 3 of artikel 5, eerste lid van deze wet, kan zich wenden tot de commissie bedoeld in artikel 9 van de Wet gelijk loon voor vrouwen en mannen, met het verzoek hem haar zienswijze daaromtrent kenbaar te maken. Tenzij het verzoek de commissie reeds aanstonds ongegrond voorkomt, stelt zij een onderzoek in en brengt zij haar zienswijze, schriftelijk en met redenen omkleed, ter kennis van de verzoeker, alsmede van degene die het onderscheid zou hebben gemaakt. De commissie handelt op gelijke wijze op verzoek van degene die wenst te weten of hij door een bepaald handelen of nalaten een onderscheid als bedoeld in de eerste volzin van dit artikel maakt.

2. De commissie stelt, indien over een geval als bedoeld in het eerste lid een geschil aanhangig is, desgevraagd degene die met de beslissing over het geschil is belast, van haar zienswijze daaromtrent in kennis.

3. De commissie kan ook uit eigen beweging Onze Minister van Sociale Zaken verzoeken een onderzoek in te laten stellen of een onderscheid als bedoeld in de eerste volzin van het eerste lid van dit artikel wordt gemaakt. Alsdan brengt Onze Minister de bevindingen van dit onderzoek ter kennis van de commissie, van degene die het onderscheid, waarop het onderzoek betrekking had, zou hebben gemaakt alsmede, indien daartoe naar zijn oordeel aanleiding bestaat, van degene jegens wie dat onderscheid zou zijn gemaakt.

4. Indien de commissie op grond van een onderzoek van gegevens waarover zij bij de vervulling van haar taak, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid, de beschikking heeft gekregen, dan wel van gegevens die haar door Onze Ministers van Sociale Zaken of van Justitie of van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk ter beschikking zijn gesteld, tot het oordeel komt dat een onderscheid is gemaakt als bedoeld in artikel 1637*ij*, eerste lid van het Burgerlijk Wetboek of artikel 2 of artikel 3 of artikel 5, eerste lid van deze wet, brengt zij dit ter kennis van Onze voornoemde Ministers en van degene die het onderscheid zou hebben gemaakt. Zij kan dit tevens ter kennis brengen van de daarvoor naar haar oordeel in aanmerking komende organisaties van werkgevers, organisaties van werknemers en organisaties uit het beroepsleven en waar mogelijk van de betrokken ondernemingsraad of ondernemingsraden. De commissie gaat tot mededeling van haar oordeel aan een zodanige organisatie of aan een ondernemingsraad niet over, dan nadat zij degene die het bedoelde onderscheid gemaakt zou hebben in de gelegenheid heeft gesteld zijn mening te kennen te geven.

5. Onze Minister van Sociale Zaken benoemt in overeenstemming met de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, naast de leden van de commissie die als zodanig zijn benoemd krachtens de Wet gelijk loon voor vrouwen en mannen, ten minste twee personen tot lid van de commissie, die deelnemen aan de werkzaamheden van de commissie voor zover deze voortvloeien uit de haar bij dit artikel opgedragen taak. Hij benoemt tevens plaatsvervangers voor deze leden. Alvorens tot benoeming van deze leden en hun plaatsvervangers over te gaan, worden de ingevolge artikel 11, tweede lid, van de Wet gelijk loon voor vrouwen en mannen aangewezen organisaties van werkgevers en van werknemers in de gelegenheid gesteld ter zake voorstellen te doen. Op de leden en hun plaatsvervangers is artikel 11, derde, vierde en vijfde lid van de Wet gelijk loon voor vrouwen en mannen van overeenkomstige toepassing.

6. Ten aanzien van de uitoefening door de commissie van de haar bij dit artikel opgedragen taak zijn de artikelen 12, 13 en 14 van de Wet gelijk loon voor vrouwen en mannen van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat het in artikel 14 van genoemde wet bedoelde verslag, voor zover betreffende de werkzaamheden van de commissie ingevolge dit artikel, wordt uitgebracht aan Onze Ministers van Sociale Zaken, van Justitie en van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en dat Onze genoemde Ministers dit verslag geheel of gedeeltelijk openbaar kunnen maken.

7. Onze Minister van sociale Zaken kan in overeenstemming met Onze Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk nadere regelen stellen betreffende:

a. de werkwijze van de commissie voor zover betreft de haar bij dit artikel opgedragen taak;

b. de wijze, waarop een verzoek als bedoeld in het eerste lid moet worden ingediend.

Regelen als bedoeld in dit lid worden in de Nederlandse Staatscourant bekendgemaakt.

8. Een ieder is verplicht aan de ambtenaren, aangewezen ingevolge het zesde lid van dit artikel in verbinding met artikel 12, eerste lid, van de Wet gelijk loon voor vrouwen en mannen volledig en naar waarheid de inlichtingen en bescheiden te verstrekken die voor de vervulling van de taak van de

commissie redelijkerwijze nodig zijn, een en ander op de wijze en binnen de termijn door de betrokken ambtenaar vast te stellen. Indien de verlangde inlichtingen en bescheiden worden geweigerd, kan Onze Minister van Sociale Zaken deze ten behoeve van de commissie vorderen.

9. De ambtenaren, bedoeld in het achtste lid van dit artikel, de leden van de commissie en hun plaatsvervangers, benoemd ingevolge het vijfde lid van dit artikel, en de personen, benoemd ingevolge het zesde lid van dit artikel in verbinding met artikel 12, tweede lid, van de Wet gelijk loon voor vrouwen en mannen, zijn verplicht tot geheimhouding van al hetgeen zij in hun hoedanigheid vernemen, behoudens voor zover mededeling daarvan ter vervulling van de hun bij dit artikel opgedragen taak noodzakelijk is.

10. Dit artikel is niet van toepassing ten aanzien van het Rijk of het bevoegde gezag van een provincie, gemeente, waterschap of enig ander publiekrechtelijk lichaam, behalve ten aanzien van een verzoek gedaan op grond van het eerste lid van dit artikel in verbinding met artikel 5, eerste lid, van deze wet

Artikel 5

1. De natuurlijke of rechtspersoon, die beroepskeuzevoorlichting geeft, mag geen onderscheid maken tussen mannen en vrouwen, hetzij onmiddellijk, hetzij middellijk bij voorbeeld door verwijzing naar de echtelijke staat of de gezinsomstandigheden, bij het geven van voorlichting.

2. De natuurlijke of rechtspersoon, die een beroepsopleiding, voortgezette beroepsopleiding of cursus voor bij- of omscholing onder welke benaming ook in stand houdt, mag bij de toelating tot de opleiding geen onderscheid maken tussen mannen en vrouwen, hetzij onmiddellijk, hetzij middellijk bij voorbeeld door verwijzing naar de echtelijke staat of de gezinsomstandigheden, noch ten aanzien van de criteria noch ten aanzien van de niveaus, tenzij het betreft een opleiding voor een beroep waarvoor het geslacht bepalend is, of tenzij de eigen aard van een instelling voor bijzonder onderwijs zich daartegen verzet.

3. Degene die meent dat te zijnen nadele een onderscheid is gemaakt als bedoeld in het vorige lid kan zich wenden tot de Onderwijsraad met het verzoek hem zijn zienswijze daaromtrent in een advies kenbaar te maken. De Onderwijsraad brengt zijn advies schriftelijk ter kennis van de verzoeker alsmede van degene die het onderscheid zou hebben gemaakt. De Onderwijsraad stelt, indien over een geval als bedoeld in de eerste volzin een geschil aanhangig is, desgevraagd degene die met de beslissing over het geschil is belast van zijn zienswijze daaromtrent in kennis. De Onderwijsraad zendt een afschrift van zijn advies aan de commissie als bedoeld in artikel 4 van deze wet.

Artikel 6

In afwijking van het bepaalde in artikel 1637*ij* van het Burgerlijk Wetboek mag de werkgever ten aanzien van werknemers die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet de leeftijd van 18 jaar doch nog niet die van 23 jaar hebben, op grond van kostwinnerschap of gehuwde staat een hoger loon of een hogere vakantiebijslag toekennen dan aan andere werknemers van die leeftijd, indien die aanspraak berust op een collectieve arbeidsovereenkomst en zolang als de werknemer aaneensluitend arbeid verricht waarop de collectieve arbeidsovereenkomst van toepassing is. Onder de toepassing van de vorige zin worden mede begrepen algemeen verbindend verklaarde bepalingen van een collectieve arbeidsovereenkomst alsmede bepalingen van een regeling krachtens artikel 5 of 6 van de Wet op de Loonvorming en voorts bepalingen van een verordening van een hoofdbedrijfschap of bedrijfschap. Indien de in de eerste zin bedoelde voordelen op een individuele arbeidsovereenkomst berusten, geldt het aldaar bepaalde slechts indien de arbeidsovereenkomst op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bestond en zolang als deze overeenkomst voortduurt.

Artikel 7

1. Deze wet kan worden aangehaald als: Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen.
2. Deze wet treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,
J. de Ruiter

De Minister van Sociale Zaken,
W. Albeda

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
A. Pais

De Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk,
J. G. Kraaijeveld-Wouters